

ÎNCHEIERE

19 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Biroul Vamal Centru,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Maștehservice” împotriva Biroului Vamal Centru și Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la anularea proceselor-verbale cu privire la contravenție și a deciziilor de aplicare a răspunderii materiale pentru contravenția vamală,

împotriva deciziei din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel declarată de Biroul Vamal Centru și s-a menținut hotărârea judecătorei Chișinău, sediul Central din 26 aprilie 2017,

c o n s t a t ă :

La 10 mai 2016, SRL „Maștehservice” reprezentată de avocatul Enachi Vitalie, a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău (denumit Biroul Vamal Centru începând cu data de 23 decembrie 2016) și Serviciului Vamal al Republicii Moldova (f.d. 4-5), prin care a solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 144/16 din 12 martie 2016 și a deciziei de aplicare a răspunderii materiale pentru contravenția vamală.

În motivarea acțiunii, avocatul Enachi Vitalie a susținut că la 12 martie 2016 agentul constatator Palii Dragoș din cadrul Biroului Vamal Chișinău a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 144/16, prin care a constatat că SRL „Maștehservice” a comis contravenția prevăzută de art. 231 pct. 5 Cod vamal, iar șeful Biroului Vamal Chișinău, Filimon Mihail, a emis la aceeași dată o decizie privind aplicarea față de SRL „Maștehservice” a sancțiunii sub formă de amendă în sumă de 636 452 de lei.

A notat că la 25 martie 2016 SRL „Maștehservice” a depus la Serviciul Vamal al Republicii Moldova o contestație prin care a solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 144/16 din 12 martie 2016 și a deciziei de aplicare a răspunderii materiale pentru contravenția vamală.

Prin scrisoarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 28/11-6976 din 15 aprilie 2016, SRL „Maștehservice” a fost informată despre nesatisfacerea plângerii din 25 martie 2016 și menținerea deciziei șefului Biroului Vamal Chișinău

din 12 martie 2016.

Tot la 10 mai 2016, SRL „Maștehservice” reprezentat de avocatul Enachi Vitalie, a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Chișinău și Serviciului Vamal al Republicii Moldova (f.d. 48-49; 57-59), prin care a solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 142/16 din 12 martie 2016 și a deciziei de aplicare a răspunderii materiale pentru contravenția vamală.

În motivarea acțiunii, avocatul Enachi Vitalie a afirmat că la 12 martie 2016 agentul constatator Paliu Dragoș din cadrul Biroului Vamal Chișinău a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 142/16, prin care a constatat că SRL „Maștehservice” a comis contravenția prevăzută de art. 231 pct. 5 Cod vamal, iar șeful Biroului Vamal Chișinău, Filimon Mihail, a emis la aceeași dată o decizie privind aplicarea față de SRL „Maștehservice” a sancțiunii sub formă de amendă în sumă de 574 102, 8 lei.

A notat că la 25 martie 2016, SRL „Maștehservice” a depus la Serviciul Vamal al Republicii Moldova o contestație prin care a solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 142/16 din 12 martie 2016 și a deciziei de aplicare a răspunderii materiale pentru contravenția vamală.

La fel, a menționat că prin scrisoarea Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 28/11-6594 din 11 aprilie 2016, SRL „Maștehservice” a fost informată despre nesatisfacerea plângerii din 25 martie 2016 și menținerea deciziei șefului Biroului Vamal Chișinău din 12 martie 2016.

A explicat că la 23 octombrie 2012, SRL „Maștehservice” a introdus pe teritoriul Republicii Moldova o macara de modelXXXXXX, cu valoarea de 717 628, 5 lei, căreia prin autorizația Biroului Vamal Chișinău nr. ADMTEMP20123000006561 din 23 octombrie 2012 i-a fost acordat regimul vamal de admitere temporară până la 15 octombrie 2013.

Iar, prin scrisoarea Biroului Vamal Chișinău nr. 3340 din 15 mai 2014, regimul vamal de admitere temporară a fost prelungit până la 22 octombrie 2014. În baza declarației vamale nr. 3029134758 din 12 iunie 2015, s-a efectuat vămuirea macaralei de modelXXXXXX, cu achitarea de către SRL „Maștehservice” a tuturor plăților vamale pentru acordarea regimului vamal de import definitiv.

Astfel, a invocat SRL „Maștehservice”, reprezentată de avocatul Enachi Vitalie, că agentul constatator nu a probat existența faptei contravenționale prin probe pertinente și concludente.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, din 07 iulie 2016 (f.d. 41), s-au conexas cauzele menționate într-un singur proces.

Prin hotărârea din 26 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central (f.d. 159; 163-168), s-a admis integral acțiunea și s-au anulat procesele-verbale cu privire la contravenție nr. 144/16 din 12 martie 2016 și nr. 142/16 din 12 martie 2016, precum și deciziile de aplicare a răspunderii materiale pentru contravenția vamală.

La 27 aprilie 2017 Biroul Vamal Centru a depus o cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii primei instanțe (f.d. 162), solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată, iar la 21 iunie 2017 a depus cererea de apel motivată (f.d. 176-179).

Prin decizia din 10 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 189-190; 191-200), s-a admis apelul declarat de Biroul Vamal Centru, s-a casat integral hotărârea primei instanțe și s-a emis o nouă hotărâre, prin care s-a respins acțiunea

ca neîntemeiată.

La 13 octombrie 2017 SRL „Maștehservice” reprezentată de avocatul Enachi Vitalie, a depus o cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea integrală a acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 10 ianuarie 2018 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de către SRL „Maștehservice” reprezentată de avocatul Enachi Vitalie, s-a casat integral decizia Curții de Apel Chișinău din 10 octombrie 2017, cauza fiind remisă spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Prin decizia din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel declarată de către Biroul Vamal Centru și s-a menținut hotărârea din 26 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

În susținerea soluției sale, instanța de apel a reținut că în procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 144/16 din 12 martie 2016, este consemnată în calitate de timp al comiterii contravenției data de 16 septembrie 2014, iar în procesul - verbal cu privire la contravenție nr. 142/16 din 12 martie 2016 - data de 23 octombrie 2014.

Prin urmare, prin prisma normei art. 229 din Codul Vamal, instanța de apel a conchis că prima instanță a ajuns la o concluzie justă și întemeiată privind faptul că, pentru ambele cazuri de contravenție, constatate de apelant, a survenit prescripția prevăzută de art. 229² din Codul vamal, fapt ce înlătură răspunderea materială a întreprinderii.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, Biroul Vamal Centru la 17 mai 2018, a depus cerere de recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel din 04 aprilie 2018 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Central din 26 aprilie 2017, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de către SRL „Maștehservice” să fie respinsă ca nefondată.

Prin referința depusă la 18 iulie 2018, SRL „Maștehservice” a notat că recursul înaintat Biroul Vamal Centru, conține obiecțiile de fapt și de drept care deja au fost obiect de studiere și verificare de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare, considerent din care solicită a fi considerat inadmisibil sau de a-l respinge.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din data de 04 aprilie 2018 a fost expediată recurentului la 03 mai 2018. Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin prisma art. 434 Cod de procedură civilă, consideră recursul depus la data de 17 mai 2018, în termen.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurentul consideră că soluția instanței de apel este pripită, fapt ce rezultă din nedeterminarea naturii juridice a obiectului litigiului, criteriu care presupune prin sine lămurirea corectă și certă a situației de fapt și de drept.

Astfel, a menționat recurentul că intimata a ignorat prevederile art. 231 pct. 5 din Codul Vamal, ce prezumă de fapt existența componentei de contravenție vamală cu răspundere materială și anume - nerespectarea de către titularul a regimului vamal suspensiv a termenelor, obligațiilor și condițiilor stabilite pentru derularea normal a acestui regim, respectiv SRL „Maștehservice” nu a informat organul vamal și nu a solicitat prelungirea termenului regimului vamal suspensiv, nu a întreprins acțiuni de a scoate mărfurile de pe teritoriul RM.

Constatările instanțelor inferioare precum că, organul vamal la întocmirea

proceselor - verbale cu deciziile de sancționare din speță, a încălcat termenul de un an prescris pentru aplicarea sancțiunii, sunt eronate, astfel conform prevederilor alin. (4) art. 229² din Codul Vamal stipulează că în cazul contravenției continue, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.

Prin urmare, cu referire la speța dată, a notat recurentul că macaralele introduse pe teritoriul Republicii Moldova, ce servesc drept obiecte al prezentului raport material litigios, în baza autorizațiilor de admitere temporară nr. ADMTEMP 201230000006390 și nr. ADMTEMP 201230000006561, aceste mărfuri au fost vămuite în regim vamal import abia în data de 12 iunie 2015 fapt confirmat prin declarațiile vamale anexate la materialele cauzei nr. 3029134771 și nr. 3029134758 la care, în opinia sa, instanța de fond și de apel nu a dat nici o apreciere, cu toate că rubrica 47 s-a indicat numărul autorizațiilor de admitere temporară în baza cărora au fost întocmite aceste declarații de import.

Respectiv, a reținut recurentul că, termenul de un an la care face referire instanța de fond prin prisma prevederilor alin (4) art. 229 din Codul Vamal, curge din data de 12 iunie 2015, respectiv sancțiunile aplicate conform proceselor-verbale nr. 142/16 și 144/16 în data de 12 martie 2016 se încadrează perfect în termenul de un an prescris.

A mai menționat recurentul că, deoarece în procesele - verbale este indicat timpul comiterii contravenției într-un caz data de 16 septembrie 2014 și în alt caz 23 octombrie 2014, nu presupune faptul că termenul de un an urmează a fi calculat din aceste perioade, or, o asemenea viziune a instanței de fond este una vagă, ținând cont de faptul că instanța este obligată să i-a în calcul toate circumstanțele cauzei.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de Biroul Vamal Centru, urmează a fi declarat inadmisibil, din următoarele considerente.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost

implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

În concreto motivelor inserate în cererile de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, conform prevederilor art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

Prin urmare, argumentele conținute în cererea de recurs nu pot fi reținute de către completul de admisibilitate, deoarece recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat.

La acest capitol, instanța de recurs atestă că recurentul nu a evidențiat în cererea de recurs formulată memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se doar la reiterarea unor circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel.

În acest sens, urmează a se evidenția faptul că nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsesc în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma art. 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Biroul Vamal Centru nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsite de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Biroul Vamal Centru nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că cererea de recurs a fost depusă după ce Biroul Vamal Centru a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr.58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Biroul Vamal Centru împotriva deciziei din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Biroul Vamal Centru.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari